

ՅՈՒՆԻՆՍԻՄԻ

ՍԼԵՐԴԵՊԵՏԻ

Կոստանդինուպոլսեցւոյ

Պատասխանատու թիւնք թղթոյ

ուրումն ընդիմադրականի գրե

ցելոյ յեղբարց ոմանց հայ

կազմունեաց .

Յամի տն 1687.

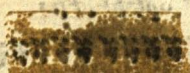
Ի վէնէտիկ քաղաքի առ Լաբրանո

Սօրէթթի .

311
1884
The first of the...

8. **WORLD CUP**
1934

9. **WORLD CUP**
1938

() ըինակ թ. շԹոյն :

նդ դէմ այնոցիկ որք հակառակին ճշմարտութե ասելով թէ բանն անհաղորդ է՝ կրեց մարմնոյն , այսինքն , չարչարանայն , խաչելութեն , և մահուանն . որ է՝ յոյժ սուտ : Ե . () ի մի և նոյս քսն որ է՝ անհասմանդամայն և մարդ խաչեցաւ , մեռաւ , և թաղեցաւ : քան զի անին մեր յս քս անութեն , և մարդկութեն է՝ մի անձն . ասէ անձն իմ խռովեալ է՝ , և դարձեալ ես դնեմ զանձն իմ իլերայ ոչ խարաց . և յոհաննիս աւետարանիչն ասէ . այսու գիտասցուք զսէրն ան . զի նա զանձն իւր ետ վասն մեր , եթէ

Ճշմարիտ է՝ ասե ըն մի անձն տո՛ւեալ
 զինքն ՚ի զեհու մն և ՚ի մահ վասն մեր ,
 ուրեմն սուտ է՝ որ ասէ . ոմն չարչա
 րեցաւ և մեռաւ . և ոմն մնաց անչար
 չար և անմահ . որ է՝ հայհոյութի . զի
 անմարտ է՝ միոյ անձին զայս ասե ըն .
 ք . Եւ դարձեալ ասէ Թրն , իշխանու
 թիւն ունիմ դնել զանձն իմ , և իշ
 խանութիւն ունիմ միւսանգամ առ
 նու զնա , որ նշանակէ զմահս և զյո
 ղութին , որ է՝ մի և նոյն անձին ոպ և
 հրեշտակն կանանցն ա՛ւետարանեաց .
 զիտուեալն խնդրէք . չէ՛ առտ , այլ
 յարեաւ , տես և ՚ի միտ առ , զի որ յար
 եա՛նն նոյն է՝ և խոջեալն . ք . Եւ ՚ի
 գիրս տեսլեան տ՛ւետարանինս ասէ ,
 ես եմ սկիզբն , և ես եմ վախճան ,
 ես եմ կեանք և ես եմ որ մեռայ .

Դ. Եւ դարձեալ այսպէս գրեալ առ
 Եկեղեցին զմիւռնոց, այսպէս ասէ
 անսկիզբն և անվախճանն որ եղև
 մեռեալ և կենդանացեալ, և եթէ
 ստոյգ է՝ ասացեալն եթէ մեռաւ
 անսկիզբն և անվախճանն. ուրեմն
 զկայառցի զվարեալն ընդ էմ ճշմար
 տու թէ : Ե. Եւ պօղոս ասէ, քս մե
 ռաւ վասն մեղաց մերոց ըստ գրոց,
 և զի թաղեցաւ և յարեաւ յաւուր
 երրորդի : Եւ դարձեալ ասէ, մինչ
 թշնամիքն էաք, հաշտեցաք, ըստ այ
 մասումամբ որդւոյնորա : Եւ եթէ
 արժան է՝ ասել. զտրն փառաց խաչ
 եալ, և մաս որդւոյն այ, զմի և զնոյն
 քս մեռեալ թաղեալ. և յարուցեալ,
 ոյ և է՝ իսկ ասպա ուրեմն դադարեացի
 հայհոյութի ամբարտաւանին : Եւ

սքն դիտնէ սիրոս ասէ 'ի ճառ ին մկրտու
 թե , արդ զսրբազնաբար մկրտեալն
 երկբ ընկղմամբն 'ի ջուր , և վե
 րացմամբն , անձպետականին երեք
 տիւ և երեք գիշեր թազմանն նման
 եալ . յա դարձեալ ասէ , անձպրա
 կան զկեանսն յի հայել . որ մինչև 'ի
 խաչ և 'ի մահ անձպետականսն ան
 մեղութե եկեալ . եթէ հրա՛խի
 ըստ սրբոյս զանձպետութիւն եկեալ 'ի
 խաչ . և 'ի մահ , և թաղեցեալ զերիս
 տիւն և զերիս գիշերս , ոպ և ճշմարիտ
 իսկէ , ապա լուեսցի բերանն աներս
 սան : 5 . յա սքն գրիգոր լուսաւո
 ըիչն մեր ասէ . տես զի կամաւ և ոչ 'ի
 հարկէ չարչարեցեալ լինի որդին այ .
 վասն որոյ և նախ քան զմահն ճաշտ
 կեցեալ լինի . յա դարձեալ ասէ ,
 իսկ

խակ խաչ աշտարակն , որոյ վերայ ան-
 որդին մեռանի . եթէ չարչարեցեալն
 որդի այ էր , և խաչեցեալն , ուրեմն
 կարկիցի ընդուն քսամարտ . ը . Լա-
 դրիսոր անաբանն ասէ , աւաջի
 անեմ քոյ զքի թտիումն . որ յս
 զագս մեր , և զանչարչարելոյն զչար
 չարանան , զխաչն և զբեւեռան , որովք
 սորձակեցայ ես : թ . Լա դարձեալ
 ասէ , ո՛վ որ արդեօք սքանչասցի ընդ
 նոսա , որք յայտնապէս զքսիսն որո
 շեն զերկնչիլն , և որ խաչեցաւ և
 թողեցաւ ծածկու թին . խակ զքս
 չարերէն զյառնէն , և զհամբառ
 նալն գանձեցելոյն . և եթէ ճշմար
 տիւ անչարչարելոյն է՝ չարչարանքն ,
 ուրեմն սուտ խօսին որք ասեն զան
 բանն անհաղորդ գոլ կրից մարմնոյն :

Գ. Այլ մեք ըստ գրիգորի սքանչե
 լուգործին ասեմք . որ ասիցէ այլ ոք
 ախտակրեալն է՝, և այլ ոք ոչ ախտակ
 րեալն նզով եղիցի .
 ամէն .

Ե. Գ. ՄԻՆԱՍԵՐ

Ա. Մ

Լ՛աջարբանու Թի Պատասխանա
արու Թեանս :

Էք ողբ Տաճարամբ
Թի Ծածային բնու Թին
քի անընդունակ և ան
Տաղրդ էր կելց մարդ
կայնոյ բնու Թեն , իբր չարչարանաց ,
խաչելու Թե , և մտհո՛ւան . ասեմք
Թի բանն Ծծ Տամադոյակիցն Տօր է՛
պարզ իմն էակ իմանալի , բայց անպա
րագրելի անխոփոխելի և անսոյլայելի :
Որ և վստն վրկու Թե ազգի մարդ

B կոն

Կան Կամաւ նոյնոյ հօր, և հաճու թէ
 սրբոյ հոգւոյն էջ ՚ի յարդանստ կուսին
 մարիամու առ ՚ի զգեհուլ զմարմին և
 առեալ յարենէ ամենամաքուր կու
 սին մարիամու, կազմեաց մարմին գոր
 ծիական, և եստեղծ ՚ի նմա զհոգի
 բանական, և միաւորեաց ընդ իւր
 ում անու թեանն յանձին իւրում.
 Բայց ոչ միացոյց, զի միացումն զփոփո
 խու թի, և զչփոթումն առբերէ, և
 ՚ի բաց բառնայ զբազմաւորութիւն.
 Եւ իսկոյն անձն բանին այ, որ նախ
 բան զմիաւորութիւն եղերէր միայն
 զանձոյն բնութիւնորին. սկսաւ եղե
 ռել միանգամայն և զմարդկային բնու
 թիւն, որ դեռ ևս ոչ էր լեալ, և ոչ
 անձնաւորեցեալ անձնաւորութե
 մարդկայնով:

Լստուստ անձն բանինն այ եղև անձն
 քի . ունելով զերկուս բնութիս կա
 տարեալս . զերկուս կամս , և զերկուս
 սեսակս ներդործութեց , այսինքն ,
 անկատարեալ , և մարդ կատարեալ
 բայց մի անձն , և մի քս . ըստ որում
 ասի ՚ի դա՛ւանութեն հայոց . հա՛ւա
 տամք զմինն յերկց անձանց զբանն ան
 ծնեալ ՚ի հօրէ նախ քան զյա՛ւիտ
 եանս , ՚ի ժամանակի իջեալ յանձա
 ծին կոյսն մարիամ , առեալ յարենէ
 նորա միա՛ւորեաց ընդ իւրում ան
 թէն , ինն ամսեայ ժուժկալեալ յար
 գանախ անարատ կուսին , և եղև ան
 կատարեալ . մարդ կատարեալ , հօդ
 ճով մտօք և մարմնով , մի անձն , մի
 դէմ , և միա՛ւորեալ ՚ի մի բնութի ,
 անձն մարդացեալ . առանց վիճիճիս

ման, առանց այլայլութեան անսերմն
յղութի, և անապատիան ճնուհաբ, ոտ
նչէ՛ սկիզբն անծութեան նորա, և ոչ
վախճան մարդկութեան նորա ։

Ս կայութեք գրոց սրբոց և վարդա
պետաց եկեղեցւոց ։

Մ. Գլխոջն յոհաննու ասէ քս
յառաջ քան զ լինիլն աբբաճա
մու եմ ես, իբր թէ պէտ ճնայ ես ըստ
մարդկայնոց բնութեան իմում յամին ։
բռճճե ։ բայց ըստ անճայնոց բնու
թեան ճնեալ եմ ես ՚ի հօրէ իմէ սն
Ժամանակապէս ՚ի յաճիտենից ։ ուս
տի ոչ միայն յառաջ քան զաբբաճամ,
այլ և յառաջ քան զ լինիլն աշխարհի
եմ ես ։

Դար

Ղարձեալ ՚ի . Ժ . գլխոջն յոհան
 նու ասէ քս, ես և հայր իմ մի եմք,
 արդ քս ոչ է՛ մի ընդ հօր մարդկային
 բնութիւն . քան զի հայրն է՛ ան . իսկ
 մարդկային բնութիւն է՛ ստեղծուած
 ըստ հոգւոյն , և արարած ըստ մար
 մնոյն , ոչ է՛ և ս մի ընդ հօր անձամբն
 իւրոյ : քան զի անձն քի , և անձն հօր
 զանազանին իրականապէս ՚իմիմեանց .
 ապա ուրեմն է՛ մի ընդ հօր և ընդ
 հոգւոյն սրբոյ անձային բնութիւն :

Ի սկ ՚ի . Դ . գլխոջն նոյնոյ յոհաննու
 ասէ , հայր իմ մեծ է՛ քան զիս , զոր
 իմանալ պարտիմք ըստ մարդկայնոյ
 բնութիւն , քանզի քս ըստ անձայնոյ
 բնութեանն ոչ է՛ փոքրագոյն քան
 զհայրն ան :

Ղարձեալ ՚ի . իդ . գլխոջն զուկա

սու. ասէ քս • տեսէք զձեռս իմ և
 զոտս • շօշափեցէք զիս և տեսէք, զի
 ոգի մարմին և ոսկերս ո՛չ ունի • որպէս
 զիս տեսանէք զի ունիմ • որով բանիւ
 բացայայտէ մեզ • Թէ անձային բնու
 Թիւնն իւր ո՛չ էր փոխարկեցեալ 'ի
 մարդկային բնու-Թիւնն, և ո՛չ մարդ
 կային բնու-Թիւնն իւր փոխարկեցեալ
 էր 'ի յանձայինն, այլ երկաքանչիւր
 բնու-Թիւքն պահեալ էին զյատկու
 Թիս իւրեանց •

Պ. իէ • գլխոջն մատթիոսի ասէ քս
 անձիմ անձիմ ընդէր Թողեր զիս, ցու
 ցանելով մեզ Թէ այլ է' Թողոյն և այլ
 է' Թողեցեալն, քան զի եթէ մի բնու
 Թի էր 'ի քս, և այն անձային • զի արդ
 ինքն առ ինքն աղօթէր • ինքն զինքն
 Թողոյր, և ինքն յինքէնէ գանկատիւր
 և մի

Լ մի թէ այլ է՝ անուծութիւնք ի և այլ
 անուծութիւն հօրն երկնաւորի • սպաս ու
 ընմն մարդկային բնուծութիւն որ էր ՚ի
 քս խօսէր ընդ հօրայ , որ մի և նոյն է՝
 բնուծեամբ ընդ բանին իւրում
 էակցի :

Յ առաջնում գլխովն կողոսացոց
 ասէ պօղոս , որ փրկեաց զմեզ յիշխա
 նուծութի խաւարի , և փոխեաց զմեզ
 յաբբայուծի որդւոյ իւրոյ սիրելւոյ ,
 որով ունիմք զփրկուծի արեամբ նր ,
 և զթողուծի մեղաց մարմնով նր • որ
 է՝ պատկեր աներևուծին այ , անդ
 բանիկ անարածոց , զինովաւ հաս
 տատեցաւ ան որ ինչ յերկինս , և որ
 ինչ յերկրի • արդ ասելով պատկեր
 աներևուծին այ • և որով ան ինչ հաս
 տատեցաւ ՚ի յերկինս և ՚ի յերկրի •

ցուցանէ զամօթային բնութիւն նորին .
 իսկ ասելով անդրանիկ ամ արարա
 ծոց , ցուցանէ զմարդկային բնութի
 նորին . քանզի ամ ոչ է՝ անդրանիկ ամ
 արարածոց , այլ ստեղծող ամ արա
 րածոց :

Պ . Թ . գլխոջն հա ուղմայեցւոց ասէ
 պօղոս . յորոց հարքն . յորոյ և քս ըսա
 մարմնոյն . որ է՝ ի վր ամենեցուն ամ
 օրհնեալ յաւիտեանս . այսոքիւք բան
 իւք ծանուցանէ մեզ զերկուս բնու
 թիւ ի քս , զմարդկայինն որով է՝ քս
 որդի նախահարցն . և զամօթայինն որով
 է՝ քս ի վերայ ամենեցուն ամ օրհնեալ
 յաւիտեան :

Ս ուրբն աթանոսա ի մեկնութեան
 աւետարանին ասէ , ամ կոտարեալ ,
 և մարդ կատարեալ . մի ըստ բանի միոյ
 անձ

անճնաւորութե , բայց երկեակ ըստ
բնութեան :

Սուրբ յոհան ոսկի բերանն ՚ի ճառին
որ սու աւաղակն ասէ , երկու բնու
թիւք և երկու ներգործութիւք են ՚ի
քս , բայց մի անճն :

Սուրբն եպիփան ՚ի ճառին որ ըն
դէմ արիումանաթացւոց ասէ ոչ կեղ
ծեօք . այլ ճշմարտութիւք ասաց . քս
թիւ ոչ իմ կամ այլ քոյդ իցի , առ ՚ի
ցուցանել զճշմարիտ գոյացութիւնն
մարմնոյ . իբր զբնութին մարդկային :

Սուրբն գրիգոր անճաբանն ՚ի ճառին
որ յաղագս որդւոց ասէ , միով բանիւ
աղբ առնեմ . զի զբարձրագոյնս սա
ցես անութեն . իսկ զխոնարհագոյնս
սացես մարդկայնոյ բնութեան , որ
՚ի կողմանէ մերոյ սկարութեն առեց
եալ եղև : C Սուր

Սուրբն կիւրեղ աղէքսանդրացին զի
 նեւով ընդէմ արիոսի և նեստորի ասէ
 մի է՝ բնուի բանին մարմնացելոյ . իբր
 բանին այ որ մարմնացաւ և հառ ըզ
 մարդկային բնութիւն . քան զի ասէր
 արիոս թէ երկեակ է՝ բանն այ , և եր
 կեակ է՝ բնութի նորին , զի այլ է՝
 բանն մարմնացեալ . որ է՝ արարած և
 ստար ՚ի բնութիւնն այ , և կոչի որդի ,
 և այլ է՝ բանն ներտրամարդրեցեալ ,
 որ է՝ սեփական բնութե այ հօր , և
 է՝ սնստեղծ , որով հայրն անձ արար
 զորդին . իբր զբանն որ մարմնացաւ ,
 արդ եթէ մի էր բնութի բանին մար
 մնացելոյ ուրեմն միաւ՛որելով զմարդ
 կային բնութիւն ընդ իբեան եղեն եր
 կու բնութիւնք և մի անձն :

Սուրբն դիոնիսիոս ՚ի գիրս անձային

անունանց ասէ , 'ի յամբուծէ զանա
 զանեցեալէ՛ հուծիւնն զոր էառ 'ի
 մէջ բոլորովն և ճշմարտասպէս
 բանն ամ , արդ ուր գոյ զանազանու
 թի , անդ 'ի հարկէ գոյ երկունութի .
 Սուրբն գրեգոր սքանչելագործն 'ի
 ճառին որ յաղագս հանատոյ ասէ , է՛
 ամ ճշմարիտ , որ գոչով անմարմին , 'ի
 մարմնի երեւեցաւ , ոչ ունի զերկուս
 անձինս , այլ զերկուս բնութիս :

Սուրբն աթանաս 'ի գիրս սահմանաց
 ասէ , եթէ ոք հարցանիցէ վասն մար
 մնառիկ տնօրէնութեն քի թէ քանի
 բնութիս խոռատվանիս . պատասխա
 նեա՛ թէ զերկուս բնութիս , և զմի
 անձնաւորութի . քան զի քս . զեր
 կու հուծիս և զերկու բնութիւնս
 ունի անփոփոխս և անշփոթս զամբու

Թին և զմարդկու Թին ՚ի մի անձն , և
 ամ կատարեալ և մարդ կատարեալ
 ճանաչի :

Եւ յայլում տեղում . այլ է՛ ասելն
 զերկուս կատարեալ բնութիւնս ՚ի
 մի անձն շարայարեցեալս , և այլ է՛
 ասելն Թի յերկուց մասանց մի էու
 Թի բաղադրեցաւ , և զիարդ եցէ կա
 րելի զյաւիտեանականն և զժամանա
 կաւորն ՚ի մի բնութեանկատել :

Ս ուրբն բարսեղ ՚ի ճառին որ ընդ էմ
 Լնումիոսի ասէ , որպէս առնու ըն զկեր
 պարանս ծառայի նշանակէ զտրն մեր
 յս քս ծնեալ մարդկային բնութե .
 այսպէս գո ըն ՚ի կերպարանս այ նշանա
 կէ զյատկու Թի ամային բնութեան .
 Ս ուրբն ներսէս կլայեցին ասէ . սոս
 կալիդ սերովբէից և ահաւորդ բբով
 բէից

բից խնարհեցար 'ի չարչարանս չար
չարելի բնութք մարդկան :

Յայլում տեղևոջ . որ ըստ բնութեա
մարդկային . տագնապեցար 'ի գի
շերին :

Յայլում տեղևոջ . ան մարմնով վն
խմ խոսչեալ , մերով բնութքս մեռա
նի , ան անմահ խոստովանի :

Յայլում տեղևոջ բանն անմարմին
ըստ էութե , եղև մարմին ճշմարտու
թք , զիւրն պահեալ անեղապէս , և
զիմն առեալ ստուգապէս , զոր պս
խառնումն սքանչելի , ան և մարդ
բնութք խառնի , ոչ էութիւն փոյլ
խի , և ոչ ձևով կերպարանի :

Երկու կամք և երկու տեսակք ներ
գործու թեցն ՚ի քս :

Տինգ գլխոջն յոհաննու ասի
քս • զի ոչ խնդրեմ զկամս իմ
այլ զկամս այնորիկ որ առաք
եացն զիս •

Եւ ՚ի ինչ գլխոջն մատթի ոսի ասի ,
հոգիս յոժար է՝ բայց մարմինս տկար ,
ցուցանելով մեզ յայտնապէս • Թի
տրն մեր յս քս ոչ միայն ունիցի զեր
կուս բնութիս , այլ և զերկուս կամս •
այսինքն զամայինն և զմարդկայինն •
բան զի իմ և քոյն զերկուս իրս նշա
նակեն •

Ունէր ևս տրն մեր յս քս զերկուս
միտս , այսինքն զամայինն և զմարդ
կայ

կայինն • ըստ որում ասի 'ի դա՛ւանու
 Թէն հայոց , որով հառ զմարմին հո
 գի և միտ • քան զի եթէ բանն ան գո
 լով ան կատարեալ ունէր զմիտս ան
 ային ուրեմն գ. յով ևս մարդ կատար
 եալ • ունէր զմիտս մարդ-կային :

Լ՛. յԼ և ունէր ան մեր յս քս զեր
 կուս տեսակս ներդործ ութեանց •
 զմարդ-կայինս , զի ծնաւ • կաթամբ
 դիեցուցաւ , զարգացաւ • քաղցեաւ
 ծարա՛ւեցաւ , վաստակեցաւ , եկեր ,
 հարբ , ելաց , ժպտեցաւ , տրտմեցաւ ,
 հառաչեսց , երկեաւ , ըմբռնեցաւ ,
 ձաղեցաւ , խաչեցաւ , անանդեաց
 զհոգին , մեռաւ , և Թաղեցաւ :

Ի սկզմայինս • զի գոլով դեռ ևս
 մանուկ վիճաբանեաց ընդ վարդա
 պետս օրինաց • փոխարկեաց զըուրն 'ի

գինի

գինի • խմացաւ զխորս սրտից մարդ-
 կան , և քարշեաց զնոսա առինքնն չմա-
 բանօք • շրջեցաւ ի վերայ ալեաց ծո-
 վու • հրամայեաց հողմոց և դադարե-
 ցան • բժշկեաց զհիւանդս • և զցա-
 ճադարս բանիւ • սաստեաց դիւանցն
 և հասզանդեցան • յարոյց զվեռեալս •
 լուսաւորեաց զկոյրս • յարեաւ 'ի մե-
 ռեւոց , և համբարձաւ 'ի յերկինս :
 Յայսցանէ ամենեցունց հաւաստի
 մեզ թէ տրն մեր յս քս ունիցի զվի-
 միայն անձն • իբր զանձն բանին նոյ ,
 այլ ոչ զմարդկայինն • զի որպէս սաս-
 ցաք ի վերոյ յառաջ քան զլինին և
 զանձնաւորին բնու թէն մարդկայ-
 նոյ միաւորեաց զնա բանն նձ ընդ ինք-
 եան յանձին իւրում և հետեապէս
 անձն բանին նոյ որ նախ անձնաւորէր

զբնու

Ե. ՄԱՐԿՈՍ
 ԵՎԱՆԳԵԼԻՍ
 ԿՈՒՆՏԱՆՍՏԻՆՈՒԼԻ
 ԿՈՒՆՏԱՆՏԻՆՈՒԼԻ

ՄԱՐԿՈՍ

15/100 1000000